

Quà tặng tuyệt vời của khoa học trong ngày ISR tròn 7 tuổi

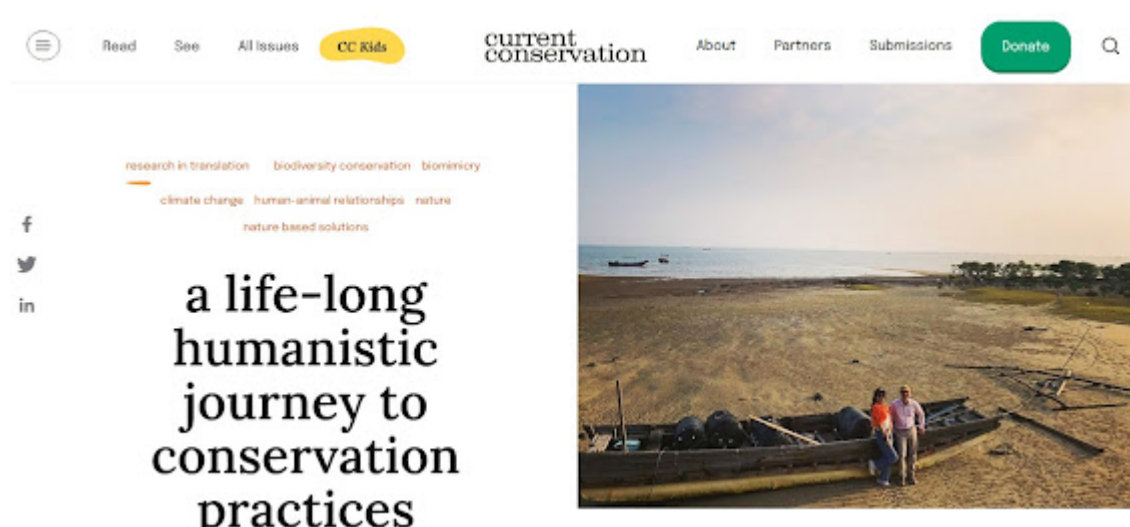
HN 1-8-2024

Đúng 7 năm trước, quyết định thành lập Trung tâm ISR được ký và gửi đến tôi, người có nhiệm vụ bắt tay vào thiết kế và phát triển ISR, lúc đó còn gọi là ĐH Thành Tây, cho tới khi đổi tên thành ĐH Phenikaa, ISR vẫn giữ nguyên tên như cách đặt ban đầu. Lúc này, ISR đã bước sang năm thứ 8. Một chặng đường dài, nếu chỉ tính thời gian đơn thuần, nhưng nếu nghĩ về những khó khăn, thử thách để tồn tại, đứng vững và phát triển (trong đó không thể bỏ qua 3 năm COVID-19), thì cảm giác như đã lâu lâu lắm rồi.

Lần lượt những sản phẩm kết quả của lao động đã ra đời. Mốc 100 ấn phẩm khoa học của ISR đã vượt qua từ 2021. Nhưng đáng kể hơn là những đóng góp đã dần được sử dụng rộng rãi. Có thể tạm điểm qua một số nhỏ như “cultural additivity”, lý thuyết serendipity mới, lý thuyết mindsponge, chương trình máy tính Bayesian MCMC bayesvl, phương pháp BMF analytics, v.v..

Sáng ngày hôm nay, nhà nghiên cứu trẻ của ISR, TS. Nguyễn Minh Hoàng, thông báo với tôi: “ISR có vẻ sẽ có quà sinh nhật hôm nay”. Đó là bài truyền thông khoa học mà chàng trai tiến sỹ trẻ đã gửi cho *Current Conservation* (CC) từ vài tháng trước. Chờ mãi không thấy lên, lúc đó chúng tôi đoán rằng do các tay bút biên tập toàn nghề sỹ, do đó họ có thể chịu ảnh hưởng của “chất nghệ” trong cả việc lên lịch trình xuất bản.

Đến 11:30AM, bài đã lên. Trên bài, ngày hệ thống ghi là July 25, nhưng chắc công tác biên tập rà soát, v.v.. cũng kỹ, nên 1-8 mới chính thức xuất hiện. Hình ảnh dưới đây là screenshot của [bài báo online](#).

Hình ảnh: Bài báo của TS. Nguyễn Minh Hoàng lên CC online ngày 1-8-2024 [1], đúng dịp kỷ niệm tròn 7 năm ra đời Trung tâm ISR, ĐH Phenikaa.

Đây thực sự là món quà rất ý nghĩa cho Trung tâm ISR nói chung và cá nhân tôi nói riêng. Hết lòng cảm ơn tác giả cũng như ấn phẩm CC đã mang nó đến với thế giới thật đúng lúc.

Đối với tôi nó đặc biệt vì bài sớm đã nhắc tới bà ngoại, người nuôi tôi sống và lớn lên những năm tháng chiến tranh. Hình ảnh sử dụng trên bài CC chính là bãi biển Trà Cổ, Móng Cái, ngay sát đường bao biên giới với Trung Quốc. Đó là nơi bà tôi nuôi tôi từ khi còn rất nhỏ.

Bà cũng chính là người tôi đề tặng tưởng nhớ trong tập truyện ngụ ngôn [*The Kingfisher Story Collection*](#). Tôi rất nhớ cái roi tre của bà tôi có tác dụng kép vừa để lừa đàn vịt đi ăn, và vừa để dọa nếu tôi lên xuống ao không xin phép. Khi bà qua đời, trong số vài người cháu cũng chỉ có một mình tôi đưa tang. Tôi cũng là người tìm và mua đất để bà yên nghỉ. Cuối cùng, cũng chỉ có tôi đã tự tay đưa tro cốt của bà tôi về với đất. Mãi tới ngày 19-11-2022, sau nửa thế kỷ, tôi mới có dịp trở về thăm nơi đây.

Thiên nhiên trong cuộc sống rau, gà, vịt, lợn, mía, ao, ruộng... của bà tôi tiếp tục ngay cả khi đã về ở ngoại ô Hà Nội. Tôi chán lớp học bao nhiêu, thì thích cái nếp nhà mái giấy dầu và vách vôi rom của bà tôi bấy nhiêu. Sự đơn sơ của cuộc sống nghèo rất hấp dẫn với trẻ con vì một lẽ đơn giản, ở trong nhà không khác với ở ngoài vườn là mấy, nếu bỏ đi bóng đèn, cái chạn và cái radio Liên Xô cổ lỗ sĩ.

Gần như ký ức còn nguyên, mặc dù chúng ta đều biết trí nhớ sinh học hạn chế rất hay xuyên tạc tính chính xác của chi tiết. Nhưng nó đủ chính xác để giúp nuôi dưỡng những say mê tiếp nối, và vì thế, cuối cùng cuốn [*Better Economics for the Earth: A Lesson from Quantum and Information Theories*](#) cũng ra đời, ngay trước khi Trung tâm ISR tròn 7 tuổi chỉ đôi tuần.

Cuộc sống chứa đựng rất nhiều sự kỳ diệu. Hôm nay, tôi lại được chứng kiến thêm một lần nữa. Quà tặng kỳ diệu này đến từ bàn tay khối óc của con người, TS. Nguyễn Minh Hoàng, nhà nghiên cứu trẻ rầu giàu thành tựu của Trung tâm ISR.